

Uleåborgs Tidning.

N:o 92.

Thorsdagen den 29 November.

1877.

Utkommer hvarje helgfri måndags- och torsdagsmorgon i Uleåborg. — **Prenumeration** kan ske i Uleåborgs Tryckeriaktiebolags kontor, Vesterlånggatan n:o 9, samt vid landets alla postkontor. — **Prenumerationspriset** å utgifningsorten: för helt år 8 m., för halft år 4 m. 25 p., för fjerdedels år 2 m. 25 p. och för en månad 85 p. — Prenumeranter å **andra orter** betala dessutom i postarvode för helt år 2 m. 20 p., för halft år 1 m. 15 p. och för fjerdedels år 60 p. — För de prenumeranter å landsorten, hvilka hafva lösväskor vid härvarande postkontor, utgör prenumerationspriset för hela årgången 9 m. — **Lösa** nummer betalas med 15 p. st. — **Annonspris:** 10 p. för petitråd. Under 25 p. emottages ingen annons. — Prenumeranterne i staden kunna få tidningen sig tillsänd hem emot en månatlig afgift af 10 p. **Redaktör:** A. W. Heikel.

Från Torneå berättas att den 13 dennes den andra islossningen under året försiggick i elfven. Någoting sådant läser höra till de allra sällsyntaste händelser.

Stort missnöje höres för resten deröfver att Torneå och Lappmarkens distrikter ifrån den 25 dennes, då Dr Bergstedt, som erhållit tjänstledighet, derifrån afreser, förblifva utan läkare. Den läkare, som af Medicinalstyrelsen förordnats att under Dr B:s tjänstledighet förestå hans tjänst, skall först efter nyåret eller landtdagens slut tillträda befattningen. Han sköter nemligen under landtdagstiden läkaretjensten vid kadettkorpsen. Besynnerligt förekommer det, att Medicinalstyrelsen icke genast sändt vikarien till Torneå och förordnat stadsläkaren i Fredrikshamn att förestå läkarevården vid kadettkorpsen. Nu är på detta sätt hela norra delen af landet utan läkare. Några tiotal kadetters hälsovård, som dessutom mycket väl ändå kunde ombesörjas, synes ligga nämnade styrelse mera om hjertat än vården om en hel landsdel.

I början af Dec. är det fråga om att i Torneå tillstålla ett lotteri för Röda korsets finska afdelning.

Också en bränslebesparande eldningsmetod.

I vårt kalla klimat här i Uleåborg, der det kan hända, att under stränga vintrar temperaturen ibland i par veckors tid står mellan 30 och 40 grader minus, erfordrar underhållandet af nödig värme i bostäderna en stor kvantitet brännmaterial. Kostnaderna därför intaga derföre ett viktigt rum i de respektive hushållens utgiftsbudget, och det vore derföre icke en oviktig sak att till ett minimum söka reducera denna post uti densamma. Den metod, som hos oss i allmänhet användes vid eldningen, är i hög grad bränsleödande. För det första torde den konstruktion af dörrarne och spjellen, i ugnarna, som allmänt hos oss användes, vara oändamålsenlig. Spjellen uppe i rören kunde saklöst bortlemnas. I stället skulle eldstaden förses med dörrar af tackjern, som borde sluta väl till sina ramer, så att de vore nästan lufttäta. För brasan lämnas efter antändningen tillträde af en stark luftström, så att densamma så fort som möjligt kommer i full brand och glödning; derpå, just då hettan är som störst, slås dörrarne igen och brasan öfverlemnas till långsam förbränning med det obetydliga lufttillträde, som nu kan äga rum. På detta sätt kan densamma hållas i full glöd under 6 å 8 timmars tid. Ett hastigt bortvikande af den varma luften inifrån ugnen förhindras genom de täta luckorna, så att spjellen blifva

aldeles onödiga. Os kan naturligtvis också icke komma i fråga. Den nödiga luften för underhållandet af glöden tillføres genom en långsamt cirkulerande ström som uppkommer i ugnsrören. Den varma luftspelaren i ugnen sträfvar uppåt och åstadkommer alltid någon liten sugning både genom de icke fullkomligt täta luckorna och uppifrån röret, uti hvilket en dubbel luftström uppkommer.

Vi hafva sett detta eldningsätt tillämpas i Ryssland, samt funnit, att det lemna de bästa resultat. Ofta eldas hos oss under kalla vinterdagar 2 ja ända till 3 gånger dagligen. Vid af oss anförda eldningsätt tro vi ej att något sådant skulle komma i fråga, ty genom en sådan eldning hålles ugnen varm dygnet om. Med blott en förändring af eldstadsluckorna kunde metoden med lätthet tillämpas vid våra ugnar. Bränsleåtgången blir icke ens hälften så stor, som vid den hos oss brukliga metoden.

I Nedertemmes by af Limingo församling har till förmån för Röda korsets insamlats genom en tillställning 161 m. 25 p. hvarifrån afgår kostnaderna 45 m. 55 penni, samt genom insamling enligt lista 31 m. 25 p.

Finska ambulansen. Såsom underläkare efter den till hemlandet återvändande doktor Fr. Runeberg afreser till ambulansen i Tiflis medicinekandidaten E. E. Sundvik, åtföljd af två sjuksköterskor från röda korsets ryska filial i H:fors.

Finsk sångare i utlandet. Om herr Filip Forsten läses följande ord i musiktidningen „Don Basilio“, som utkommer i Milano: „Filip Forsten är namnet på en ny baryton, som under instundande karneval skall första gången uppträda på teatern Martina Franca i Velentins roll i Faust. Vi ha varit i tillfälle att höra honom ega en splendid röst och en verklig konstnärstalang. Forsten är elev af den utmärkte maestron Leopoldo Montenegro.“ (Ö. F.)

Finska gardisters kallblodighet. Ur ett bref från finska gardet till W. T. göra vi följande utdrag:

Om slaget vid Gorny-Dubniak måste jag ännu berätta, att våra soldater slogos bra; de sårade klagade ej, de tycktes bära sitt öde med lugn. Ryssarna erkänna våra soldaters tapperhet, och skola tala om drag, som förvåna dem. En af de våra hade neml. fått en kula i bröstet, icke djupare, än att han sjelf kunde uttaga den, hvilket han ock med lugn gjorde, under det han spotade och småsvor åt besten; sen detta var gjordt, fortsatte han att skjuta. — Just då en annan skulle

affyra ett skott, tog en fiendtlig kula bort hans pekfinger; han tyckte, att långfingret skulle göra samma tjänst och sköt dermed, sen han efter det half-lossade skottet sjelf förbundit sin hand. — En soldat klagade under brinnande strid öfver, att hans bössa kommit i olag; kapten Bremer rådde honom att taga fram sina instrumenter och reparera skadan, hvilket han ock gjorde med största kallblodighet midt i kulregnet. En, som var med mig främst i ledet, blef sårad i foten. Då jag bad honom gå till ambulansplatsen, förband han sig sjelf och svarade: „en minä voi jättää luutnanttia yksinään“. Sådana drag bevisa, att våra finska gossar ha både mod och hjerta, och säkert är att de i striden hedrat sig.

Finnar i kriget. I en vidlyftig skildring från Golos specialkorrespondent öfver striden vid Gorny Dubniak förekomma följande:

Jägarne kvarstodo i den från fienden eröfrade positionen från kl. 9 f. m. till kl. 2 e. m. under en beständig eld från fiendens sida. På venstra sidan började baschi-bozucker visa sig. Man var tvungen till återtag. Baschi-bozuckerna anfölo mest venstra flanken, som anfördes af underlöjtnant Lund. Hotad från alla sidor, började Lund draga sig tillbaka, och under sitt återtag omringades han två gånger af baschi-bozucker, men kastade dem tappert från sig och förenade sig med sin afdelning, Strax efter Lund återkommo också Podvalnjik och Tigerstedt, och emottogos med allmän glädje. Tigerstedt hade 3 kulor i sin bakbundna schinell, armen och knäet kontusionerade, knäet lätt såradt, och uniformen på axeln sönderrifven genom en granatskärfva.

Anslag för vetenskapligt ändamål. Sedan amanuensen vid finska statsarkivet, filosofie doktorn J. R. Aspelin, som med understöd ur kejsarliga senatens dispositionsmedel utgifvit tvänne delar af ett planchverk öfver finsk-ugriska förhistoriska fornlemningar, anmält, att för offentliggörande af det samlade materialet ytterligare tre delar af planchverket borde utgifvas, för hvilket kostnaderna beräknats uppgå till 14,199 mark, har Hans Kejs. Maj:t, på derom af kejsarliga senatens ekonomie departement i underdanighet gjord framställning, täckts i nåder tillägga doktor Aspelin nästnämnda summa, att under förloppet af två år utbetalas af finska allmänna medel. (H. D.)

För utvidgandet af lyceet i Jonsuu hafva förstärkte stadsfullmäktige i nämnda stad beslutat å stadens vägnar erbjuda 30,000 mark, hvarjemte handl. P. Parviainen lofvade bidraga med 3,000 mark. Dessa bidrag skulle erbjudas statsverket blott med det vilkor, att i frå-

gavarande utvidgande af lyceet påbörjas inom tre år.

Återvändande forskare. Från Sordavala skrives till „Karjalatar“, att mag. A. Borenius inträffat derstädes, stadd på hemväg från sin forskningsresa i ryska Karelen, der han skall hafva gjort en rik samling af runo-melodier.

Klockare- och orgelnistskolan i Åbo. Det förmåles att sångläraren K. E. Wasenius och orgelnisten O. Pahlman fått ett anslag af 10,000 mark till uppköp af musikaliska instrumenter och inrättandet af en klockare- och orgelnistskola i Åbo stad. (H. D.)

Diverse inhemska notiser. Finska ambulansens patienter ha varierat mellan 40 och 60. Skall från Erivan flyttas till Tiflis. Kand. Runeberg skall i följd af sjuklighet återvända. (H. D.) — I penningar har hittills infutit för Röda korsets finska förening 153,765 mark och 2,736 rubel. (Mbl.)

Hvitt bleck på mörkt papper är en nyhet från New-yorks skrifmaterialiebutiker.

Ett land utan ministrar. Kejsaren af Abyssinien hade till en början endast två ministrar, nemligen finans- och krigsminister, enär h. m:t icke det ringaste bekymrade sig om landets undervisningsverk, handel eller rättsväsen, utan helt likgiltigt öfverlemnade omsorgen härom åt folket sjelft. Efter det sednaste kriget med Egypten har h. m:t sjelf tagit hand om krigsministersemetet, medan han bortarrenderat statsinkomsterna, så att ej heller någon finansminister behöves.

Ny Industri. I Kansas umgås man med planen att anlägga en fabriek i och för försändandet af preparerad råttkött till Kina. Köttet skall inpäckas i bleckdosor, ungefär som hummer, gäsleferpastejer eller anchovis och derpå försändas till det himmelska riket.

Om det sista utrikes ryska lånet vill „Golos“ veta, att teckningen icke ledt till tillfredsställande resultat och uppnått den begärda summan af 15 millioner pund sterl. För att bedöma ryktets sanningslighet fattades dock positiva data, och bladet anmärker derför blott på förhand, att det ofta kan vara rent yttre och tillfälliga orsaker, som förstöra en låneoperations framgång.

R. Inval. innehåller i befodringsafdelningen en kejs. dagorder. dat. Potadim den 22 okt. (3 nov.): För utmärkelse i striderna med turkarne befordrad t. f. kommandören för 11:e inf. division. generalmajoren vid generalstaben Ehrnroot (Casimir) till generallöjtnant, med stadfästelse å

fond få ifrån föreningens kassa öfverföra 15.000 *Smc*; i stället för de redan utfästa 10,000 mark; och torde den enas eller andras utelämnande icke hindra frågornas lösning i annat syfte.

På komiténs vägnar:
And. Holm.

Äfven kan anmälan vid nämnde sammanträde göras för inträde i pensionsrättningen; tryckta stadgar finnas att tillgå vid sammanträdet och hos undertecknad gratis.
And. Holm.

Kungörelser.

Sedan Stadsfullmäktige härstädes uti skrifvelse för den 2 dennes jemte anmälan, att följande komme att med detta års utgång från Stadsfullmäktige afgå, nämligen: kommerserådet L. Candelin, handlanderna A. O. Snellman, H. O. Store och J. A. Hehkonen, kollegan B. Schlüter, samt herrar E. Reis, J. A. Wettersten och G. Sohlman, anhållit om Magistratens åtgärd derhän, att val af Stadsfullmäktige i de afgående ställe blefve anställdt, hade Magistraten medelst beslut denna dag utsatt sagda val att förrättas å allmän rådhusstämma fredagen den 14 instundande december kl. 11 f. m., hvartill förty alla de, som jemlikt 3 och 10 §§ af Kejsarliga förordningen den 8 december 1873 ang. kommunalförvaltning i stad, äro berättigade att i valet deltaga, härmedelst uppkallas; och meddelas till efterrättelse:

att den för valet upprättade röstlängd, i enlighet hvarmed röstetalet på valsedlarne antecknas, kommer att finnas för påseende tillgänglig i Magistratens förmak i rådhuset alla söknedagar härefter, mellan kl. 11—2 på dagen;

att valet sker medelst slutna sedlar, hvilka på föreskrifvet sätt aflemnas till valförrättaren; att valsedel bör innehålla sådan uppgift om de valdes namn och yrke, tjänst eller stånd, att skälligt tvifvel om, hvilka de valda äro ej må uppstå; och,

att valsedel, som är försedd med underskrift, eller hvarigenom flere eller färre än ofvansagdt är (d. v. s. 8) väljas, kommer att förklaras ogiltig, samt de, som genom ombud vilja aflemna valsedel eller utöfva rösträtt, böra ställa sig till noggrann efterrättelse hvad i 13 § i ofvanåberopade Kejs. Förordn. af den 8 december 1873 stadgas. Uleåborgs Rådhus den 13 November 1877.

Ex officio:
Reinh. Castrén.
F.d.

I staden bosatte delegare i städernas allmänna brandstodsbolag i landet kallas härmedelst att tisdagen den 4 instundande December kl. 11 f. m. tillstädeskomma inför Magistraten för att, jemlikt 56 § i bemälda bolags reglemente af den 26 November 1861, välja två värderingsmän och två suppleanter för denna stad i de vid årets slut afgående ställe. Uleåborgs Rådhus den 23 November 1877.

Ex officio:
Reinh. Castrén.
F.d.

De, som under nästkommande år önska betjena allmänheten såsom hyrkuskur, anmodas härmedelst att inom utgången af denna månad derom anmäla i Magistraten, försedd med qvitton öfver derförinnan till Drätselkammaren inbetalda årsavgifter, tio mark, som ingår till stadskassan. Uleåborgs Rådhus den 24 November 1877.

Ex officio:
Reinh. Castrén.
F.d.

Stadsfullmäktiges protokoll för den 22 i denna månad uppläses för allmänheten å vanligt ställe Fredagen den 30 i samma månad kl. 6 e. m.

Auktioner.

Inhiberad auktion.

Den af Åbo Mekaniska Verkstads aktiebolag anmälda samt till den 29 dennes annonserade frivilliga auktion, å bolagets fastigheter och lösegendom, inhiberas härmed. Åbo auktionskammare, den 14 novemb. 1877.
C. A. Lindgren.

Landtmäteriblanketter

Tryckeri-Aktiebolagets kontor.

Svenska och finska

Brandförsäkringsblanketter

för **åbyggnader & lösegendom** till försäkring i „Finska Brandstods-bolaget för landet“ samt i „Städernas i Finland Brandstodsbolag för lösegendom“ i Uleåborgs Tryckeri-Aktiebolags kontor.

Post-tidtabeller

för

Postkontoret i Uleåborg

i Tryckeri-Aktiebolags kontor.

Uleå Tändsticksfabriks

Säkerhetständstickor

försäljas i Tändsticksfabriken invid denna stad, till nedan-nämnde priser:

1 låda om 1,000 askar Paraffinerade tändstickor <i>Smc</i> 20
1 " " " " Svafvlade d:o i askar . . . " 16
1 " " " " d:o d:o i kapslar . . . " 12

med 5 % rabatt, då 5 lådor tagas på en gång. Om minst 20 lådor Paraffinerade tändstickor på en gång afhämtas från fabriken, lemnas 10 % rabatt.

Allt per kontant om 30 dagar.

Af förenämnde tändstickor finnes i ständigt lager samt försäljas till fabrikspriser och konditioner hos:

Herrar **J. H. Huovinen,**
P. W. Snellman och
H. O. Store.

Uleå Tändsticksfabriks bolag.

Uleåborgs Tryckeri-Aktiebolag

levererar

Brefkuverter

med tryckt firma till billiga priser.

Till salu.

Kommunal sigiller.

De kommuner, som ännu sakna sådana, kunna ännu få dessa graverade, samt med posten sig tillsända, om de med det snaraste beställas. En större mängd sigiller, deribland små nätta med hela fruntimmers namn, passande till julpresenter, finnas färdiga till olika priser, hos gravör

G. Berglöf.

Kyrkogatan N:o 6, porten närmast postkontoret.

För Herrar Kronofogdar & Länsmän:

Exekutionsdiariiblanketter,

Brefdiarii d:o,

Diariiblanketter öfver privata utmätningar, i

Uleåborgs Tryckeri-Aktiebol. kontor.

Handelskalendern, hos

P. W. Snellman.

I parti och minnt:

Kaffe, Mokka,
" Jawa,
" Laguayra,
" Rio,

socker,

Russin,

Risgryn,

Pertspik,

Dragspik och

Petroleum, hos

C. L. Esbritius.

Fönsterglas, hvitt och grönt, till brukspriser, hos

C. L. Fabritius.

Rågmjöl, hos

C. L. Fabritius.

Realisering.

Afidne ingenjören Knut Granfelts qvarlätenskap, bestående af vackra valnöts möbler, porslins- och glas-servicer m. m., realiseras under hand af undertecknad, som träffas i den afidnes lokal hvarje onsdag, fredag och lördag emellan kl. 6 och 7 eft. m. Uleåborg den 20 Nov. 1877.

Konst. Hildén.

William Anson Wood's

Slåtter- & Skördemaskin

till nedsatt pris, hos

P. W. Snellman.

För bränvinsbrännerier:

Protokollblanketter,

Dagboks d:o,

Nederlags journal d:o,

i Uleåborgs Tryckeri-Aktiebolags kontor.

Hyres-Kontrakter,

på svenska och finska i

Tryckeri-Aktiebolagets kontor.

Åstundas köpa.

Toma

Petroleumfat

uppköpas af Ferd. Siemssen.

Åstundas hyra.

Ett godt piano eller hellre pianino önskas hyras af J. G. Pentzin.

Diverse.

Alla de, som häfta för skuld till Finland Charcoal Iron Works Company lim., behagade forder-sammast inbetala beloppen till handlanden J. S. Hedman. Uleåborg den 6 Oktober 1877.

Godemännen i konkursen.

Christiania

Almindelige Brandforsikrings Selskab, stiftadt 1847.

Kapital Kr. 3,600,000

motsvarande *Smc* 5,400,000

afslutar genom undertecknad försäkringar till billiga premier.

P. W. Snellman.

Lifförsäkrings Aktiebolaget

NORDSTJERNAN,

stadfast genom kongl. resolution af den 21 November 1871, emottager försäkringar genom

P. W. Snellman.

The Northern

ASSURANCE COMPANY

Försäkrings-sällskap för

Åld och Jult

i London och Aberdeen,

afslutar försäkringar till billiga premier efter en nu mig tillhandakommen ny tariff. Prospekter m. m., hos

Ferd. Siemssen.

Schweizer Lloyd,

Transportförsäkrings-sällskap

i

Winterthur,

grundl. 1863.

grundfond . . . *Frcs* 5,000,000,

reservfond . . . " 610,000,

afslutar sjöförsäkringar å kasko, frakter, varor och gods till billiga premier. Sällskapet underkastar sig finsk domstols utslag. Afslutningar ske genom

P. W. Snellman.

Phoenix,

Eldförsäkringsbolag i London,

stiftadt år 1782,

meddelar brandförsäkringar å byggnader, personlig lösegendom, varulager under tak eller bar himmel, fartyg, under byggnad eller i hamn såväl i städer som på landet, allt på de fördelaktigaste vilkor emot billiga premier.

Förluster regleras prompt och billigt.

Nödiga upplysningar och anmälningsblanketter lemnas med beredvillighet under min frånvaro från orten af

herr Emil Granberg.

Herm. Höckert.

Bolagets agent i Uleåborg.

Obs! I händelse af tvist, underkastar sig bolaget finsk domstols utslag.

En nykter och pålitlig karl erhåller fri resa till Tammerfors såsom kusk. Man anmäla sig hos K. E. Höckert.

Uleåborg, 1877.

Uleåborgs Tryckeriaktiebolags tryckeri.